

Finsk-svenska gränsälvscommissionens verksamhetsberättelse för år 2011

1. Finsk-svenska gränsälvscommissionen

Finsk-svenska gränsälvscommissionen är ett mellansstatligt samarbetsorgan, vars verksamhet regleras av gränsälvsöverenskommelsen den 17 september 2010 mellan Finland och Sverige som gäller som finsk och svensk lag (FFFS 722/2010 och 816/2010 resp SFS 2010:297), samt bilagorna Administrativ stadga för Finsk-svenska gränsälvscommissionen och Fiskestadgan för Torneälvens fiskeområde. Överenskommelsen trädde ikraft den 1 oktober 2010. Kommissionen har sex ledamöter, tre från vardera part, och varje ledamot en suppleant. Ordförandeskapet för kommissionen växlar mellan parterna kalenderårsvis. År 2011 hade svenska parten ordförandeskapet. Kommissionens sammansättning framgår av Bilaga 1.

Kommissionens uppgifter enligt överenskommelsen är att

- utveckla samarbetet mellan parterna i avrinningsdistriktet
- främja samverkan mellan parternas myndigheter med avsikt att samordna de program, planer och åtgärder vars syfte är att uppnå kvalitetsmålen för vattenmiljön och att följa vattenstatusen
- främja samordningen av parternas myndigheters och kommuners arbete med planer för att förebygga översvämnings- och miljöolyckor i gränsälvarna,
- främja samordningen av parternas myndigheters och kommuners arbete med naturskyddsplaner för gränsälvarna
- ansvara för att gemensam information ges och att gemensamma informationsmöten hålls om de program och planer som anges i denna artikel, samt
- antingen tillstyrka eller avstyrka förslag till program och planer för avrinningsdistriktet
- följa tillämpningen av överenskommelsen och praxis i tillståndsärenden samt uppmärksamma parterna på behov av ändringar i överenskommelsen.

2. Kommissionens kansli

Finsk-svenska gränsälvscommissionens kansli finns i Haparanda, Sverige. Kansliet var fram till den 15 december 2011 beläget i tingshusbyggnaden, Strandgatan 22. Efter det flyttade kansliet till kvarteret Vakten 16, adress Storgatan 92 A.

Kommissionen har anställt personal stegvis, och under 2011 har kansliet haft totalt tre anställda.

- Kanslist, Minna Keskitalo, deltid 75 % 1 januari – 31 mars, heltid 1 april – 30 juni och deltid 75 %, 1 september -31 december.
- Kommissionens sekreterare, Eira Luokkanen, heltid, från och med 1 maj

- Biträdande sekreterare, Camilla Ahlstrand, heltid, från och med 4 juli.

1971 års kommissions tidigare biträdande sekreterare har fram till 31 mars 2011 erhållit uppsägningslön.

Personalen talar både finska och svenska. Kommissionens handlingar, protokoll, beslut m.m. upprättas på båda språken. Som regel kan antingen finska eller svenska språket användas vid kontakt med gränsälvscommissionen. Översättningar har gjorts som eget arbete inom kansliet. Extern tolk (simultan-) har använts vid för sammanträden m.m. där behov av flera tolkar behövs.

3. Verksamhet

Kommissionens sammanträden

Gränsälvscommissionen har under 2011 haft åtta sammanträden, av vilka sex skett i Haparanda, ett i Korpikylä och ett i Pajala i anslutning till Tornedalens vattenparlaments sammanträde.

Eftersom kommissionens och kansliets arbete är i ett uppstartsskede, har arbetet inledningsvis i hög grad handlat om praktiska och administrativa frågor. Vid kommissionens sammanträden under året har – förutom löpande uppföljning och projektinformation m.m. – nedanstående frågor avhandlats. (Yttranden redovisas nedan under avsnittet 'Yttranden och information av beslut').

- 2.2.2011. Intervju och utformning av urvalsförslaget för sekreteraren, beslut om fullmakt till ordförande, beslut om anskaffning av ett ärendehanteringssystem, beredning av budget förslag 2011 och 2012.
- 16.3.2011. Budgetfrågor. Beslut att svenska ordföraren skickar anslagsrekvisitionen till Kammarkollegiet. Beslut gällande beredning av val av leverantör för hemsida. 1971 års kommissionens arkiv behövs gallras och gås igenom. Föreslogs att de senaste tio årens arkiv skall kvarbli hos kommissionen och normenliga arkivutrymmen ordnas. Beslut över att Svenska utgredaren utreder möjligheten att flytta 1971 års arkiv och att anlita en arkivarie för genomgång och flyttning av arkivet. Beslut att Flottningföreningens arkiv flyttas till Folkrorelsens Arkiv i Luleå. Beslut om att rekrytera biträdande sekreteraren. Kommissionens befogenheter rörande fiskefrågor. Ekonomisk redovisning för 2010. Beslut om revision. Diskussion om lokal.
- 6.4.2011. Beslut över leverantör av hemsida. RKTL, Fiskeriverket och Lapplands ELY-central informerade om lax- och öringbestånden. Information om översvämningsarbete på Finska sidan. Beredelser för nästa möte med tema utveckling av kommissionens arbete och arbetsordning.
- 25-26.5.2011. Beslut om anställning av biträdande sekreterare och kansliets öppningstider. Beslut att ordföranden och sekreteraren kan besluta om avtal och riktlinjer gällande Arbetsgivarverket och Kammarkollegiet. Diskussion om arbetsordning. Beslut om firmateckning och fullmakt att använda konton. Kommissionens hemsida, innehåll och design. Diskussion om verksamhetsplan, informationsplan samt arkivplan. Beslut att delta i projektet "Updating and dissemination of information on the results from environmental co-operation in the Norwegian, Finnish and Swedish transboundary river basins". Beslut att ta på sig ansvaret för arbetet med Tornedalens vattenparlament och arbetsutskott.

- 27.6.2011. Godkännande av bokslut och verksamhetsberättelse för 2010 samt konstaterande av avvikelser i kostandsfördelning mellan Finland och Sverige. Information om fiskeövervakningen. Diskussion om arbetsordning och hemsida. Beslut över att ordna logotyp. Verksamhetsplan för 2011 fastställdes.
- 6.9.2011. Logotyp, hemsida. Kommunikationsplan för hösten 2011. Översikt över utveckling av samarbetet under hösten 2011. Diskussion om administrativa frågor såsom arkiveringsredovisning och diariplanen samt alternativ för nya lokaler. Beslut om att ordförandena kan ta beslut i konsultfrågan rörande bokföring och löneadministration samt om nya lokaler.
- 2.11.2011. Sammanträde vid Tornedalens vattenparlament i Pajala. Information om hemsida och nätbaserad konferenssystem. Kommissionens årskalender diskuterades. Tidtabell enligt överenskommelsen är inte möjlig, eftersom kommissionen måste godkänna bokslut samt verksamhetsberättelsen innan revisionberättelsen görs. Beslut att föreslå ministerierna ett undantag i överenskommelsen. Information om kansliets nya lokaler på Storgatan, planer att flytta vid jul. Diskussion om memorandum över arkivet. Avtalet med Riksarkivet, i de delar som rör avgifter m.m., har först nu kommit kommissionen till del. Ordföranden tar ärenden med ministrierna och departementet. Diskussion om löneadministration.
- 15.12.2011. Arkivfrågor diskuterades; fakturan från Riksarkivet innebär att kommissionen över årsskiftet måste bevaka likviditeten. Ordförandena ska kontakta bevakningsmyndigheter/ministerium över situationen. Ett förslag till kommissionens arbetsordning hanterades, men beslut överfördes till 2012. Fiskeövervakare berättade om år 2011. Uppföljning av bifurkation diskuterades. Information av myndighetskonferens i januari.

Möten med jord- och skogsbrukministeriet i Finland och Miljödepartementet i Sverige

I maj, 24.5.2011, organiserades ett besök till Miljödepartementet, Stockholm.

Gränsälvscommissionens sekreterare och commissionens ordförandesuppleant besökte departementet för diskussion med dåvarande kansliråd, kontaktperson, departementsråd samt svenska utredaren. Även Landsbygdsdepartementet deltog på mötet. Efteråt besöktes Arbetsgivarverket och Kammarkollegiet.

Kommissionens finska ordförande och sekreterare besökte Jord- och skogsbruksministeriet, Helsingfors följande vecka, 30.5.2011. Där mötte man kontaktpersonen samt vattenförvaltningschefen.

Utveckling av samarbete och informationspridning och kommunikation

I enlighet med sitt uppdrag har kommissionen påbörjat att utveckla samarbete och främja samverkan i avrinningsområde och myndigheter. Samverkan har skett i olika möten (både genom att organisera möten samt delta i dem), seminarier, samråd, diskussion osv.

Möten som kommissionen arrangerat eller medverkat, samarbetsprojekt

Kommissionen har arrangerat eller deltagit i bl.a. följande sammanträden:

- 8.6.2011 Miljöministeriet i Finland, Lapplands förbund och Lapplands ELY-centralen besökte kommissionens kansli, diskussion om aktuella planeringsprocesser och andra frågor i markanvändning och fysisk planering.
- 21.6.2011 Samverkansmöte: Vattenparlament som vattenråd; Länsstyrelsen i Norrbotten och Vattensamverkan Norr-projekt.
- 30.6.2011 Samarbetsmöte: Spridning av information om miljösamarbete vid norska, finska och svenska gränsvattenområden – broschyr om Torneälvsområde. Länsstyrelsen i Norrbotten och Lapplands ELY-central.
- 26.8.2011 Samverkansmöte mellan Lapplands ELY-central, Myndigheterna för samhällsskydd och beredskap, Länsstyrelsen i Norrbotten: information av genomförande av EUs översvämningsskärningsdirektiv och projektet 'Detaljerad översvämningsskärning i nedre delen av Torneälven' som är delfinansierad av Interreg IV A Nord;
- 8.9.2011 Samverkansmöte: Vattenförvaltningsfrågor i kustvattenområde; Vattenförvaltningsmyndigheter (Lappland ELY-centralen, Länsstyrelsen i Norrbotten)
- 2.11.2011 Tornedalens vattenparlament, Pajala. Parlamentet organiserades i samarbete med Länsstyrelsen i Norrbottens län, Lapplands ELY-central samt Tornedalsrådet. Vattenparlament hade närmare 50 deltagare från Sverige och Finland.
- 9.12. 2011 Samverkansmöte om kustvattenfrågor. Lapplands ELY-centralen, och Länsstyrelsen i Norrbotten, Haparanda.

Kommissionens kansli har arrangerat möten med övernattnings vid 3 tillfällen samt tolkning vid ett tillfälle för samverkansmöten mellan finska och svenska fiskemyndigheter samt det gemensamma fiskevårdsområdet. Kommissionens Finska ordförande har varit aktiv i verksamhet inom Ren- och laxarbetsgruppen som Lapplands förbund har grundat. Arbetsgruppen har uppdrag att bidra till att återuppliva Torneälvens laxbestånd

Övrigt: Gränsvattenkommissionen deltog i ett samarbetsprojekt delfinansierad av Nordkalottsrådet: "Updating and dissemination of information on the results from environmental co-operation in the Norwegian, Finnish and Swedish transboundary riverbasins". Ett resultat av samarbete med Länsstyrelsen i Norrbotten och Lapplands ELY-centralen är en broschyr på fem språk: finska, svenska, engelska, samiska och meänkieli.

Samråd, representation, samarbete m.m.

Kommissionen har deltagit vid (i några fall arrangerat) nedanstående aktiviteter och evenemang.

- 12.5.2011 Västra Lapplands landskapsplan – seminarium, Kemi. Lapplands förbund.
- 13.5.2011 Infomöte rörande Torneälvens fiskestadga, Torneå
- 20.6.2011 Vattenparlamentets arbetsutskottet, svenska parten (telefonmöte)
- 21.6.2011 Hannukainen gruva – Miljökonsekvensbedömningsförhandling, strygruppsmöte.
- 30.6.2011 Referensgruppsmöte och vattenrådets samverkansmöte, Skellefteå. Vattensamverkan norr –projekt och Beredningssekretariatet/Bottenvikesn vattendistrikt.

- 14.9.2011 Vildlaxen – Seminarium om EU-kommissionens förslag till en ny förordning för förvaltning av Östersjölaxen, Torneå. Seminarium av Lapplands förbund, Lapplands ELY-centralen och Tornedalsrådet.
- 21.9.2011. Vattenrådets regionala höstmöte. Pajala.
- 27.10.2011 Öppet möte gällande Outokumpuverkets miljöpåverkan, Haparanda. Medverkande Haparanda kommun, Landstiget, Länsstyrelsen i Norrbotten, Outokumpu och Reproduktionsepidemiologisk centrum i Lund.
- 16.11.2011 Besök till länsstyrelsen i Norrbotten.
- 22.11.2011 Hearing om det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) och Norrbottens prioriteringar 2014-2020. Länsstyrelsen i Norrbotten.
- 29-30.11.2011 Miljöfrågor i jordbruk. Seminarium i Kukkolakoski.
- 7.12.2011 Detaljerad översvämningskartering av Torne älv, Övertorneå. Seminarium på Interreg IV A Nord delfinancierat projekt samt arbete kring översvämningsproblematik. Följande dag fortsatte seminarium med beredskapsövning mellan myndigheterna i området.

Kommissionen har tagit ansvar för Tornedalens vattenparlament, som är ett öppet forum för samverkan, diskussion och informationsspridning i Torneälvens avrinningsområde. Vattenparlament påbörjade arbetet år 2007.

Kommissionen hemsida öppnades i september 2010. Sidan har en finsk och en svensk version. Även adress till hemsidan är på finska och svenska: www.fsgk.se , www.srrjk.se www.rajajokikomissio.fi, www.gransalvskommissionen.se. Fortsättningsvis ska hemsida även finnas på engelska, sami och meänkieli.

Kommissionen informerar aktivt i området. Man har informerat om evenemang, kansliets flyttning och om vattenparlament i lokala och regionala tidningar. Kommissionen deltog i att bearbeta en brochyr över Torneälven.

Yttranden och information av beslut

Kommissionen har fått begäran om yttranden eller kungörelsen av ansökan i 25 ärenden, samt 2 inbjudningar från versamhetsutövare att inkomma med synpunkter (efter samråd), och 1 inbjudan till samråd. (Tabell 1)

Kommissionen har avgivit yttranden i 11 ärenden. Eftersom kommissionen har mycket begränsade resurser, har den yttrat sig närmast om större ärenden eller grundläggande frågor enligt sitt mandat. Kommissionen tog inte ställning till specifika ärenden som har handlagts av 1971 års finsk-svenska gränsalvskommision, dvs klagomål eller ärenden som hade överfört till nationella myndigheter m.m.

Begäran om yttranden över fiskeärenden har inkommit från Jord- och skogsbruksministeriet samt Finlands regering. Kommissionen har inte fått motsvarande frågor från Sverige.

Kommissionen har yttrat sig över översvämningsriskområden både i Finland och i Sverige, översiktsplan över strandområden i Pajala, detaljplan över Mielmukkavaaravindparken (Muonio)

och översiktsplan i Västra Lappland m.m.. Yttranden i fiskeärenden gällde förslag om föreskrifter om fisket i Torneälves fiskområde, EU kommissionens förslag till en flerårig plan för laxbeståndet (både från Jord- och skogsbruksministeriet och Finska parlamentet), samt förhandlingarna med Sverige om år 2012 i enighet med fiskestadgan.

Formerna för och omfattningen av kommissionens yttrandeverksamhet har varierat under året. Kommissionen noterar att det tagit viss tid innan förfaranden enligt den nya lagstiftningen funnit sina former. Samtidigt har det i Sverige skett stora omorganiseringar i berörda myndighetsstrukturer under år 2011.

1971 års gränsälvskommissionens arkiv

Det har inkommit 9 diarieförda förfrågningar om utfående av handlingar från 1971 års kommissions arkiv. Utöver har dessa har inkommit flera förfrågningar om information ur arkivet som kansliet har kunnat hantera utan att översända specifika handlingar, till exempel frågor om datum för beslut, anmälningar m.m. Förfrågningar har kommit från finska tillstånds- och tillsynsmyndigheter, från kommuner och privatpersoner både från Finland och Sverige samt från media. Även kommissionen har haft behov av äldre handlingar i sitt arbete.

Tabell 1. En översikt av inkomna ärenden och kommissionens yttranden.

Ärende	Finland	Sverige	Totalt	Kommissionens yttranden
<i>Tillstånd</i>	6	7	13	1
<i>MKB</i>	1		2	1
<i>Plan (landskap, översikt, detalj)</i>	2	1	3	3
<i>Fiskeärenden</i>	4	0	4	4
<i>Översvämningsärenden</i>	1	1	2	2
<i>Övrigt</i>	6	3	8	1
<i>Tillståndsbeslut, dom, dispens</i>	13	5	18	
<i>Begäran om handlingar 1971 års GK arkiv, diarieförda (ej diarieförda)</i>	5 (3)	4 (3)	9 (6)	

4. Kostnader

Enligt resultatrapporten har kommissionens totala kostnader, inklusive avvecklingskostnader för 1971 års kommission, uppgått till 2 666 674 SEK. Avvecklingskostanderna avräknade har kommissionens kostnader uppgått till 2 352 382 SEK. Av likviditetsskäl periodiserades vissa kostnader till 2012, till exempel hyran för första kvartalet.

För att täcka oförutsedda kostnader för avvecklingen av 1971 års kommission, ansöktes om tilläggsanslag från båda parterna med totalt 290 000 SEK.

20.1.2012, Haparanda

Kari Kinnunen

Ordförande

Johan Antti

Vice ordförande

Eira Luokkanen

Kommissionens sekreterare